

مازندران در یک نگاه

نگاهی به برخی از رویدادها، اماکن و شخصیت‌های
تاریخی مازندران

به کوشش

کبری باوند سواد کوهی

انتشارات آویدا

سرشناسه: باوندسوادکوهی، کبرک، ۱۳۲۰ -
عنوان و نام پدیدآور: مازندران در یک نگاه (نگاهی به برخی از رویدادها، اماکن و
شخصیت های تاریخی مازندران) / به کوشش کبرک باوند سوادکوهی
مشخصات نشر: سارک : آویدا ، ۱۳۹۴ .
مشخصات ظاهرک: ۹۶ ص.، مصور: ۵/۱۴ x ۵/۲۱ س.م.
شابک: 978-600-7002-41-4

وضعیت فهرست نویسی: فیا
عنوان دیگر: نگاهی به برخی از رویدادها، اماکن و شخصیت های تاریخی مازندران
موضوع: مازندران — تاریخ
موضوع: مازندران — جغرافیا
رده بندی انگره: DSR/۲۰۵۳ الف ۳۵۳ ب ۲ ۱۳۹۴
رده های دیو: ۲۲/۹۵۵
شماره کتابشناس ملی: ۴۱۲۵۶۴۹

مازندران در یک نگاه

نگاهی به برخی از رویدادها، اماکن و شخصیت های تاریخی

مازندران

به کوشش: کبری باوند سوادکوهی

صفحه آرا: فاطمه سلیمانی

طراح جلد: فاطمه سلیمانی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شابک: 978-600-7002-41-4

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰

چاپ و لیتوگرافی: نیما بابلسر

مازندران - ساری

تلفکس: ۰۱۱-۳۳۳۳۹۰۰۴۰

Email: Avida_publish@yahoo.com

عنوان / صفحه

- پیش‌گفتار / ۹
 کیاسر / ۱۶
 اسپهبدان باوندی / ۱۷
 اسپهبدان / ۱۸
 نمینش / ۲۰
 طوسان / ۲۰
 بیان زندگی نوهی فرخان بزرگ / ۲۰
 توجی / ۲۲
 تالیو / ۲۵
 ترنجه / ۲۶
 دولت‌آباد / ۲۶
 تکیه‌ی شاه‌غازی / ۲۶
 پریم (فریم) / ۲۷
 خیابان قارن / ۲۸
 هزارمهره / ۲۸
 چمنو / ۲۹
 دو ابنیه به جا مانده از ادوار اسلام در ساری / ۲۹
 چارمان / ۳۰
 مارویه کیست؟ / ۳۱
 برج لاجیم / ۳۲
 برج رستگاری / ۳۳
 اصفهید (اسپهبد) شاه‌غازی / ۳۸
 نصرالدوله شاه‌غازی رستم / ۴۲
 کردار شاه‌غازی / ۴۳
 نمازگاه کیوس، پسر قباد ساسانی / ۴۸
 قلعه‌ی طوس نوذر (از خاندان کیانیان) / ۴۸
 مختصری درباره‌ی قلعه‌ی کوسان و تولد فرزند شاهپور / ۴۹
 شرحی بر نام کوسان و احداث بنای آتش‌کده / ۵۱
 موقعیت جغرافیایی فعلی آتش‌کده‌ی کوسان / ۵۲
 مامطیر (مطیر) / ۵۴
 گیل گاوباره / ۵۴

- سوادکوه / ۵۵
- قصرتور / ۵۵
- مسجد زنگو / ۵۶
- بنیاد ساری / ۵۷
- زارم / ۵۸
- کیسلیان / ۵۸
- هرمزآباد / ۵۸
- قراکوی / ۵۹
- تبرستان / ۶۰
- مقابله با ترک‌ها / ۶۰
- شورش سربازان دیلمی / ۶۱
- ارتباط نزدیک با قتیبه / ۶۱
- هیبره شیبانی / ۶۲
- شورش مسمغان / ۶۲
- بنید بر طلب و تلاشش برای فتح تبرستان / ۶۳
- نرمن دادی به پدرش / ۶۳
- به دام، تادار یزید، در دام فرخان / ۶۴
- اعمال یزید بن مهمل، در گرگان / ۶۵
- پایان کار یزید بن مهمل / ۶۶
- مرگ فرخان بزرگ / ۶۶
- سکه‌ها / ۶۷
- تصویر اسپهبد روی سکه / ۶۷
- گیل / ۶۸
- سرتیپ سلطان مراد باوند سوادکوه / ۶۸
- برج پرفسور شروین (آریا پارت) / ۶۹
- سیف‌اله خان سرتیپ باوند سوادکوهی / ۷۰
- هژیر سلطان / ۷۱
- لهاک باوند / ۷۲
- پرفسور شروین باوند (آریا پارت) / ۷۷
- تصاویر / ۸۰

پیش‌گفتار

گاهی باید برای عموم مردم نوشت و تردیدی نیست که عامه‌ی مردم هم نیاز به اطلاعات مهم و سازش در حوزه‌ی علوم خاص مثل تاریخ، جغرافیا، اقتصاد و ... حتی علوم تجربی دارند، البته با زبانی گویا، روان و ساده.

درست است که ما در عصری زندگی می‌کنیم که علوم به تمامه از هم جدا شدند و هر علمی مفاهیم تخصصی خاص خود را دارد ولی یکی از عوامل توسعه همه‌دانی علوم است. یعنی این توانایی و درایت باید میان داعیه‌داران هر رشته‌ی تخصصی باشد که علوم مربوط به حوزه‌ی خویش را به زبانی ساده و عام الفهم منتشر کند و در دسترس عموم قرار دهند. زیرا هر رشته‌ی علمی صرفاً برای تخصصی شدن و فهم دانشمندان حوزه‌ی خودش به وجود نمی‌آید بلکه بالندگی و پویایی علم حتی در رشته‌هایی خاص و سنگین به این

است که تبدیل به زبانی قابل فهم و مورد استفاده و عمل عموم مردم قرار گیرد تا در بستر جامعه اثر بگذارد و سطح آگاهی را در لایه‌های اجتماعی و فردی جامعه بالا ببرد. وگرنه می‌شود: خود گویم و خود خندم، بس مرد هنرمندم.

در چند سال اخیر کتب متعددی در حوزه تاریخ مازندران نوشته و منتشر شده است که هر کدام به نوبه‌ی خود نگاهی دقیق و البته حجیم و تخصصی به رویدادهای تاریخی مازندران از هزاران سال قبل تا کنون داشتند.

اگر چه آثار ارزشمندی از روی تاریخ‌های نوشته‌شده‌ی مثل: تاریخ تبرستان، تاریخ طبرستان، تاریخ طبرستان، رویان و مازندران، میرظهیرالدین مرعشی، یا تاریخ محمد بن جریر طبری و اولیاءالله آملی و دیگر تواریخ قدیمه و جدیده بود ولی به خاطر حجم زیاد، اطناب در پرداخت‌های تاریخی، نگاه پژوهشی از منظر مقابله و مقایسه با دیگر تواریخ و تحلیل‌های طولانی‌رده، و ظن و گمان‌های شخصی محقق (که در یک پژوهش علمی معمول است)، از حوصله و فهم مخاطبان عام خارج بوده و ممکن است به عنوان منبع به کار تاریخ پژوهان یا برخی از دانشجویان این حوزه بیاید.

کتاب حاضر اما در صفحاتی اندک، به برخی از رویدادها، اماکن و شخصیت‌های محوری تاریخ مازندران نگاهی از سر علاقه و اشتیاق انداخت و در خلال شرحی مختصر و مفید برای هر یک از موارد فوق، اطلاعاتی ناب با زبانی ساده و کوتاه به خواننده‌اش می‌دهد که

در بالا بردن آگاهی او نسبت به تاریخ سرزمین مازندران و اماکن و برخی شخصیت‌های محوری آن مفید خواهد بود.

این کتاب در حوزه‌ی تاریخ مازندران کامل نیست. همانطور که توضیح داده شد، به برخی از روی داده‌ها و بناها و شخصیت‌های تاریخ، آن هم به صورت پراکنده نگاهی گذرا دارد. اما آنچه مسلم است این است که مؤلف آن قصد تولید کتابی قطور درباره‌ی تاریخ مازندران نداشته است. چرا که دیگران به کرات این کار را کردند و از این دست کتاب‌ها درباره‌ی تاریخ مازندران تولید شده است و هم‌اکنون هم در بازار کتاب موجودند.

مؤلف در این اثر سعی کرده کتاب زبانی ساده، مستند، عامه‌فهم و از سر اشتیاق به گذشته‌ی این زیاده‌نگاهی بیاندازد، و در خلال این نگاه، عشق و علاقه‌اش را به سرزمین مادری‌اش نثار کند و پیامد آن اطلاعاتی که خودش از تواریخ و منابع معتبر و مشهور به دست آورد را با عامه‌ی مردم علاقه‌مند به تاریخ به اشتراک بگذارد.

آنچه تذکرش در این جا ضروری به نظر می‌رسد این است که محققین این رشته برای این که عموم مردم را در کشف و مآلعات تاریخی خویش سهیم و شریک کنند، باید دست به تولید چنین کتاب‌های بزنند که در آن اگرچه منابع و اطلاعات علمی و مستند وجود دارد ولی زبان انتقال اطلاعات گویا، ساده و عامه‌پسند و عامه‌فهم باشد.

سؤال این است که دریافت‌های تاریخی، جغرافیایی، اقتصادی، فرهنگی، پژوهشی و ... باید به سمع و نظر مردم برسد یا نه؟ باید در ارتقای آگاهی علمی مردم در حوزه‌های مختلف علوم انسانی و تجربی سهم باشیم یا نه؟ به چه دلیل یک کار پژوهشی و علمی دقیق و وقت‌گیر انجام می‌دهیم؟ چه کسانی غیر از چند پژوهشگر هم-شده، باید در جریان یافته‌های ما قرار گیرند؟ پس سهم عموم مردم از دانای به دست آمده‌ی ما چیست و کجاست؟ آیا همه‌ی مردم باید متخصص تاریخ، جغرافیا، اقتصاد، پزشکی، فرهنگ، مردم‌شناسی، هوا فضا و ... باشند یا از یافته‌های تازه در حوزه‌ها و رشته‌های مختلف علمی بهره‌مند شوند؟

با این نگاه، نیاز به کتاب‌های مستند اما عامه‌فهم در حوزه‌ی علوم انسانی و تجربی که ماحول آفرین‌های خودمان (پژوهشگران ایرانی) باشد، از ضروریات است که متأسفانه به آن توجهی نمی‌شود. در صورتی که یکی از گرایش‌های دانشمندان غربی ساده کردن علوم به قصد کارآمدی آن‌ها در زندگی روزمره و ارتقای آگاهی عموم مردم است.

ابراهیم بتری - حمید آبادی

زمستان ۱۳۹۴